

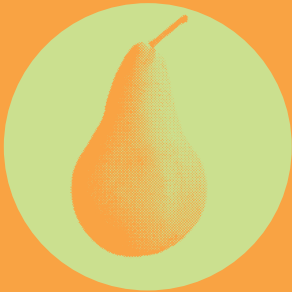
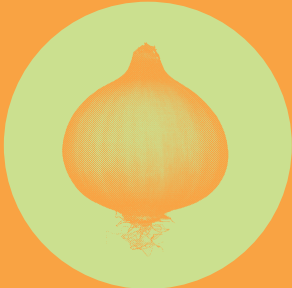

EKOMATCENTRUM

MARKNADSRAPPORT 2021

EKOLOGISKT I OFFENTLIG SEKTOR
2020

38 %

Innehåll	sid
Inledning	3
Årets resultat	4
Ekomatsligan regioner	5
Ekomatsligan kommuner	6
Goda exempel Gnosjö	8
Goda exempel Kalix & Tyresö	9
Ekomatsligan kommuner alfabetisk ordning	10
Svekomatsligan kommuner	12
Svekomatsligan regioner	13
Klimatekoligan	15
Länsekoligan	16
Ekokartan får ny kostym	19
Vi äter våra relationer och värderingar	20
Tallriksmodellen nu och i framtiden	21
Resultat statliga verksamheter	22
Nedmonterade ekomål	23
Ekomatcentrums medlemmar	24

**nordic
organic
foodFAIR**

MalmöMässan | Sweden
17-18 November 2021

Organic. Make the change

Nordens största **naturliga & ekologiska** fackmässa
Upptäck nya ekologiska produkterna från över **500** utställare

ANMÄL DIG IDAG

För mer information, besök
www.nordicorganicfoodfair.com/sv

Inledning

Ekomatcentrum har sedan 1999 samlat in statistik för att kartlägga inköpen av ekologiska livsmedel i offentlig sektor. Detta är den 18:e nationella statistikinsamlingen och den baseras på inköpssiffror från 2020.

Marknadsstudien har två viktiga syften, den följer de nationella ekomålen effekt i landets kommuner, regioner och statliga verksamheter och den driver utvecklingen mot mer ekologiskt.

Enkäten har under våren skickats ut till 290 kommuner och 21 regioner. Av dessa svarade 258 kommuner och 21 regioner. Det ger en svarsfrekvens på 89 %. Enkätundersökningen skickades även till 44 statliga verk och myndigheter, universitet, högskolor samt länsstyrelser. Av dessa besvarade 35 enkäten, en svarsfrekvens på 80 %. Vi samarbetar med Matilda FoodTech vid insamlingen av data eftersom cirka 175 kommuner, regioner och statliga verksamheter har avtal med dem. Om kommunen, regionen eller den statliga verksamheten samtycker, hämtar vi statistiken direkt från Matilda FoodTech. Det bidrar till en mer korrekt redovisning av statistiken. Varje kommun, region och statlig verksamhet ansvarar för att statistiken de angett är korrekt.

Minskad andel ekologiskt 2020

Andelen ekologiskt har för första gången på 20 år minskat i offentlig sektor. Det ekologiska utbudet har ökat stadigt sedan Ekomatcentrum började mäta 1999. Men detta år, 2020 har det för första gången minskat med en procentenhet. 2018 beräknade vi genomsnittet till 38 % av inköpsvärdet och 2019 års siffror visade på 39 %. Vi får hoppas att den positiva utvecklingen fortsätter efter att coronapandemin släppt sitt grepp om Sverige och världen. Målet 60 % ekologiskt till 2030 kan fortfarande nås om nedgången vänder till uppgång redan 2021.

Årets vinnare i Ekomatsligan

- Region Jönköping vinner regionsligan med 58 % ekologiskt
- Lund vinner Ekomatsligan med 75 % ekologiskt
- Lund vinner Svekomatsligan 51 % svekologiska inköp
- Västra Götaland vinner Svekomatsligan för regioner med 34 % svekologiska inköp
- Örebro län vinner länsekoligan med 48 % ekologiskt
- Klimatekopriset går till Malmö stad för lägsta klimatekoandel
- Årets raket går till Tyresö som ökat med 44 %, från 30 % år 2019 till 43 % år 2020

Sigtuna 25 maj 2021

Eva Fröman, Mimi Dekker och Linda Fidjeland

Resultat

38 % ekologiskt i genomsnitt 2020

Den ekologiska inköpsandelen summerades till 38 % av de totala livsmedelsinköpen i offentlig sektor 2020. Året innan var andelen 39 %. Det är en minskning med 1 procentenhet.

Regeringens inriktningsmål för offentlig sektor, 60 % ekologiskt till 2030, ligger dock fortfarande inom räckhåll. Om årets nedgång vänder uppåt redan 2021 så finns det fortfarande en chans att målet nås.

114 kommuner och 16 regioner har nått 30 % eller mer. De utgör 42 % av landets kommuner och regioner.

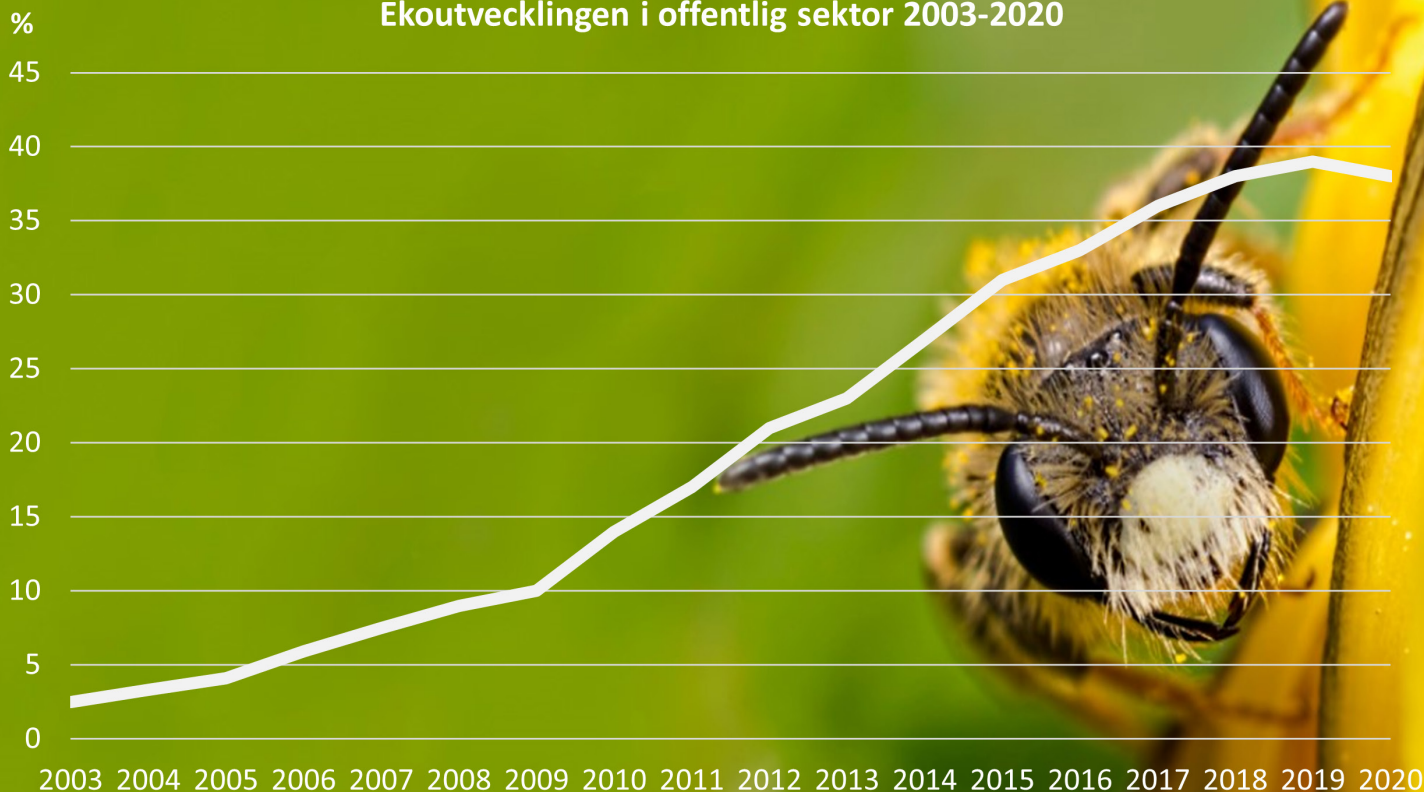
Lund toppade åter igen årets Ekomatsliga med 75 % ekologiska inköp. Detta trots att de minskat med 8 procentenheter från 2019 då de toppnoterade med 83 % ekologiskt.

Örebro ökade med 4 procentenheter under året och tog 2:a platsen från Malmö som minskat sina ekologiska inköp med en procentenhet och därmed får nöja sig med en tredjeplats detta år. Trosa och Södertälje delar 4:e platsen, även de med inköp över 60 %.

Kommuner som klarat 60 % ekologiskt har minskat under året. 2019 var det 7 kommuner som klarade 60 % eko. I år är det fem. Flera av toppkommunerna har minskat sina inköp och tappat i placering under året.

Region Jönköping vinner årets Regionsligan med 58 % ekologiska inköp. Ingen Region har ännu klarat 60 %. Region Uppsala vann förra årets liga med 57 % men fick lämna topplaceringen till Jönköping detta år.

Ekoutvecklingen i offentlig sektor 2003-2020

Region Jönköping vinner Regionsligan

Grattis Region Jönköping!

Hur har ni jobbat för att nå så höga ekologiska inköp av eko?

- I vårt hållbarhetsprogram fastställs mål om bland annat andel ekologiska livsmedel som bryts ned till årsvisa delmål. Vi har även tilldelats extra medel för att kunna uppnå de mål som beslutats. Vi arbetar systematisk med att regelbundet följa upp årsmålen som kommenteras och analyseras av olika berörda enheter.

- Område måltid har också en Ekogrupp som består av verksamhetsutvecklaren (med fokus på upphandling/kostdatasystem) samt minst en person från varje kök. Ekogruppen träffas en gång per månad och följer upp arbetet med inköp, avtalsvaror och hållbarhetsmålen där det ekologiska målet har varit i fokus. Inför mötena sammanställs inköpsstatistik från Hantera Livs uppdelat på varje ort/restaurang/centralkök för att underlätta för köken att se var man kan öka inköpen av ekologiska livsmedel. En utgångspunkt för kökens arbete är naturligtvis att krav har ställts redan i upphandlingen så att det finns ett bra utbud av ekologiska produkter.

"En viktig framgångsfaktor har varit att vi satt fokus på utbudet av eko och arbetat regionalt med samlad kompetens från våra olika verksamheter."

Vilka ekologiska livsmedel har ni ökat inköpen av mest?

- Vi har för närvarande inte gjort någon sådan sammanställning utan fokus i vårt löpande arbete är var vi kan förbättra oss. Ökningen har varit en succesiv stegring över tid och det gäller att ha en helhetsbild när man kommer högre upp i procentuell andel och att man arbetar med många olika typer av produkter.

Ser ni några utmaningar i att öka till uppsatta mål?

- Det är klart att det blir svårare att förbättra sig ju högre målen sätts och för närvarande har vi ett mål att andelen ekologiska livsmedel ska vara 65 % senast 2025. Under 2021 kommer en ny livsmedelsupphandling att göras och resultatet av den kommer att visa var de största utmaningarna kommer att finnas.

"De utmaningar vi ser för närvarande och där vi ser en begränsning i antal ekologiska produkter är inom kategorierna fågelprodukter, bröd samt butiks-sortiment såsom snacks, godis, dryck. Över året kan även kvaliteten på ekologiska grönsaker variera vilket försvårar inköpen då vi värdesätter kvalitet och smak på det vi serverar."

Vilka tips vill ni ge till andra regioner som vill öka sin andel eko?

- Det viktigaste är att politiskt beslutade mål fastställs och att behövliga medel tillsätts.
- Att man arbetar systematisk med uppföljning och analys av hur arbetet fortskrider, men också att man samarbetar inom organisationen.
- Alla inblandade måste ha viljan att sträva mot måluppfyllelse – här är våra olika roller i organisationen lika viktiga. Inte minst våra medarbetare i köken som arbetar med inköp och tillagning dagligen.
- En annan betydande faktor är kommunikationen, att prata kring arbetet och låta det ta plats.

Jennie Ferm, verksamhetschef
region Jönköping

Region Jönköping har ökat sina ekoandelar med 3 procentenheter och vinner därmed regionsligan, tätt följd av Region Uppsala. Tredjeplatsen gick till Region Bleking som också ökat sin ekoandel från 2019 med 2 procentenheter.

Nr	Region	Eko %
1	Region Jönköping	58%
2	Region Uppsala	57%
3	Region Blekinge	54%
4	Region Östergötland	51%
4	Region Kronoberg	51%
6	Region Stockholm	48%
7	Västra Götalandsregionen	47%
8	Region Skåne	46%
9	Region Örebro län	45%
10	Region Västmanland	41%
11	Region Värmland	39%
12	Region Gävleborg	36%
12	Landstinget Västernorrland	36%
14	Region Dalarna	35%
15	Region Sörmland	34%
16	Region Kalmar	32%
17	Region Norrbotten	28%
18	Region Jämtland Härjedalen	27%
19	Region Västerbotten	23%
20	Region Halland	22%
21	Region Gotland	20%

Ekomaticsligan kommuner

Nr	Kommun	Eko %	Nr	Kommun	Eko %	Nr	Kommun	Eko %
1	Lund	75%	43	Finspång	40%	81	Osby	33%
2	Örebro	69%	43	Arboga	40%	81	Kinda	33%
3	Malmö stad	68%	43	Svenljunga	40%	81	Älmhult	33%
4	Trosa	63%	43	Tranemo	40%	81	Gotland	33%
4	Södertälje	63%	49	Höör	39%	93	Tingsryd	32%
6	Borlänge	58%	49	Herrljunga	39%	93	Ronneby	32%
7	Orust	57%	49	Norrköping	39%	93	Laxå	32%
8	Vellinge	56%	49	Lekeberg	39%	93	Askersunds	32%
9	Eslöv	54%	53	Landskrona	38%	93	Perstorp	32%
10	Uppsala	53%	53	Nynäshamn	38%	93	Grästorp	32%
11	Växjö	52%	53	Hässleholm	38%	93	Uddevalle	32%
12	Nykvarn	51%	56	Ludvika	37%	93	Åtvidaberg	32%
13	Västerås	50%	56	Huddinge	37%	93	Kramfors	32%
14	Ulricehamn	49%	58	Falkenberg	36%	102	Linköping	31%
15	Strängnäs	48%	58	Nacka	36%	102	Högsby	31%
15	Ockelbo	48%	58	Hedemora	36%	102	Falun	31%
15	Stockholms	48%	58	Kalix	36%	102	Lessebo	31%
15	Åre	48%	58	Sundbyberg	36%	102	Kungsbacka	31%
19	Järfälla	47%	58	Olofström	36%	102	Danderyd	31%
20	Bollebygd	46%	58	Sundsvall	36%	102	Trollhättan	31%
21	Motala	45%	58	Alvesta	36%	102	Öckerö	31%
21	Oxelösund	45%	58	Essunga	36%	110	Vaggeryd	30%
23	Göteborg	44%	58	Salem	36%	110	Kumla	30%
23	Gnesta	44%	58	Kristinehamn	36%	110	Mölnådal	30%
23	Gävle	44%	69	Valdemarsvik	35%	110	Östra Göinge	30%
26	Tyresö	43%	69	Håbo	35%	110	Vårgårda	30%
26	Tanum	43%	69	Lidköping	35%	115	Sala	29%
26	Kristianstad	43%	69	Gagnef	35%	115	Örnsköldsvik	29%
26	Svedala	43%	69	Värmdö	35%	115	Österåker	29%
26	Nyköping	43%	69	Sandviken	35%	115	Habo	29%
26	Flen	43%	75	Vaxholms	34%	115	Härryda	29%
26	Eskilstuna	43%	75	Gislaved	34%	115	Hallsberg	29%
33	Degerfors	42%	75	Säter	34%	115	Nybro	29%
33	Borås	42%	75	Kungsör	34%	122	Vingåker	28%
33	Östersund	42%	75	Köping	34%	122	Mönsterås	28%
33	Haninge	42%	75	Karlskrona	34%	122	Kiruna	28%
37	Sigtuna	41%	81	Söderköping	33%	122	Stenungsund	28%
37	Upplands Väsby	41%	81	Karlstad	33%	122	Solna	28%
37	Helsingborg	41%	81	Upplands-Bro	33%	122	Vadstena	28%
37	Ale	41%	81	Tjörn	33%	122	Vallentuna	28%
37	Gnosjö	41%	81	Smedjebacken	33%	122	Markaryd	28%
37	Hallstahammar	41%	81	Botkyrka	33%	122	Orsa	28%
43	Karlskoga	40%	81	Varberg	33%	122	Svalöv	28%
43	Kävlinge	40%	81	Hörby	33%	132	Hällefors	27%

Ekomatsligan kommuner

Nr	Kommun	Eko %	Nr	Kommun	Eko %	Nr	Kommun	Eko %
132	Kungälv	27%	166	Sotenäs	24%	217	Söderhamn	19%
132	Halmstad	27%	166	Karlsborg	24%	217	Vimmerby	19%
132	Mora	27%	166	Luleå	24%	223	Färgelanda	18%
132	Höganäs	27%	166	Krokom	24%	223	Pajala	18%
132	Haparanda	27%	166	Ljungby	24%	223	Leksand	18%
132	Karlskrona	27%	182	Knivsta	23%	223	Bollnäs	18%
132	Grums	27%	182	Munkedal	23%	223	Skara	18%
132	Västervik	27%	182	Skövde	23%	228	Nordanstig	17%
132	Forshaga	27%	182	Töreboda	23%	228	Aneby	17%
132	Lycksele	27%	182	Storfors	23%	228	Älvkarleby	17%
132	Kalmar	27%	182	Vännäs	23%	228	Ånge	17%
132	Surahammar	27%	182	Ragunda	23%	232	Boxholm	16%
132	Jönköping	27%	182	Vansbro	23%	233	Torsby	15%
132	Umeå	27%	182	Heby	23%	233	Sollefteå	15%
147	Sollentuna	26%	182	Vara	23%	233	Skellefteå	15%
147	Norrtälje	26%	182	Nora	23%	233	Götene	15%
147	Bromölla	26%	182	Katrineholm	23%	237	Mullsjö	14%
150	Kil	25%	194	Oskarshamn	22%	237	Mariestad	14%
150	Skurup	25%	194	Falköping	22%	237	Hagfors	14%
150	Hudiksvall	25%	194	Avesta	22%	237	Ödeshög	14%
150	Mark	25%	194	Uppvidinge	22%	241	Laholm	13%
150	Lomma	25%	194	Munkfors	22%	242	Sunne	12%
150	Ekerö	25%	194	Älvdalen	22%	242	Hylte	12%
150	Östhammar	25%	194	Bengtsfors	22%	242	Ljusdal	12%
150	Vänersborg	25%	201	Lysekil	21%	245	Piteå	11%
150	Sävsjö	25%	201	Hammarö	21%	245	Sjöbo	11%
150	Boden	25%	201	Ljusnarsberg	21%	245	Simrishamn	11%
150	Burlöv	25%	201	Tibro	21%	245	Arvidsjaur	11%
150	Ängelholm	25%	201	Mjölby	21%	245	Strömsund	11%
150	Säffle	25%	201	Värnamo	21%	245	Vilhelmina	11%
150	Sölvesborg	25%	201	Dals-Ed	21%	245	Gullspång	11%
150	Arvika	25%	201	Trelleborg	21%	245	Överkalix	11%
150	Ydre	25%	209	Lindesberg	20%	245	Ystad	11%
166	Malung-Sälen	24%	209	Filipstad	20%	254	Älvsbyn	10%
166	Timrå	24%	209	Bjurholm	20%	254	Åstorp	10%
166	Åmål	24%	209	Eda	20%	256	Vetlanda	9%
166	Tidaholm	24%	209	Hjo	20%	257	Tomelilla	8%
166	Strömstad	24%	209	Enköping	20%	258	Bjuv	4%
166	Tierp	24%	209	Mellerud	20%	259	Klippan	2%
166	Emmaboda	24%	209	Båstad	20%			
166	Fagersta	24%	217	Jokkmokk	19%			
166	Partille	24%	217	Hultsfred	19%			
166	Täby	24%	217	Ovanåker	19%			
166	Gällivare	24%	217	Eksjö	19%			

minst 60 % ekologiskt,
klarat nationella målet

minst 40 % ekologiskt,
håller mållinjen 60 %

GNOSJÖ gör stegvisa ändringar

Ökat ekoinköpen med 28 % under 2020
Andel eko: 41 %
Mål: 60 procent eko till 2030

Eldon Salihovic, hur har ni jobbat för att få till en så stor ökning av eko?

- Vi jobbar klimatsmart där vi bland annat ersätter en del av köttproteinet med växtprotein. Vi serverar alltid ett vegetariskt alternativ, tar hand om överbliven mat som vi förädlar till nya rätter, bland annat till en soppa varje dag. På så vis har vi frigjort pengar för att kunna köpa mer ekologiskt och KRAV-märkt. Dessutom jobbar vi med att minska svinnet i alla led, det spar både pengar och är klimatsmart.

- Vi har gemensamma matsedlar där maträtterna består av KRAV-märkta och ekologiska ingredienser samt en gemensam inköpslista med KRAV-märkta och ekologiska produkter.

- Vi har haft utbildningar i ekologisk matlagning, hantering av ekoåvaror med mer.

Vilka ekologiska livsmedel har ni ökat inköpen av mest?

- Mycket kolonialvaror, pasta, mjöl, allt mejeri, färska grönsaker och frukt som vitkål, morötter, äpple, apelsin. En del frysta grönsaker som haricots verts, gröna ärtor, gul lök, broccoli. Nötfärs, blandfärs, hönsfärs är ekologiskt och KRAV-märkt.

Ser ni några utmaningar med att öka till uppsatt mål?

- Vi fortsätter att jobba vidare med att vrida och vända på olika produkter för att se om vi kan byta ut ytterligare produkter till ekologiskt och svenskt istället för import.

Vilka tips vill ni ge till andra kommuner som vill öka sin ekoandel?

- Sätt nåbara mål, och gör stegvisa förändringar.
- Byt ut en del av köttmängden mot ekologiska baljväxter i maträtterna. Använd mindre men bättre kött och mer vegetariskt.
- Ta hand om de rester man får och gör en ny rätt eller baka med dem. Ha en flervalssmeny (för att ta hand om och förädla överbliven mat).
- Jobba hela tiden för att minska svinnet i alla led, vilket både spara pengar (kan då köpa mer eko/krav) och är klimatsmart.
- Laga mycket mat från grunden med ekoprodukter. Det är både billigare och godare än halvfabrikat.
- Anställ en måltidsinspiratör för att få kontinuerlig utbildning hos personalen om nya hållbara arbetssätt att laga mat på och ta till vara på rester i alla led.

*Eldin Salihovic, kostchef i
Gnosjö kommun*

***"Sätt nåbara
mål och
gör stegvisa
förändringar"***

Eldin

MER HÅLLBARHET I KRAV's NYA REGLER FÖR RESTAURANG

Från 2022 gäller KRAV's nya regler för restaurang, storhushåll och servering. Fokus ligger på ökad hållbarhet och mindre krångel och administration!
Mer information och uppdaterade regler kommer på www.krav.se

Kalix satsar svekologiskt

Ökat ekologiska inköp med 112 % på 2 år
Andel eko: 36 %
Mål: 45 procent eko 2022

Enhetschef Hanna Lyhamn, hur har ni jobbat för att få till en så stor ökning av eko?

- I och med senaste livsmedelsupphandlingen 2018 så utökade vi andelen ekologiska livsmedel.

- Tillsammans med en styrgrupp med politiker från samtliga berörda förvaltningar har jag gjort en omarbeting av kommunens kostpolitiska program och inför varje ny mandatperiod revideras nu programmet. I och med revideringen fattas också beslut om mål för ekologiska inköp. Vi har fått en utökad budget för ekologiska inköp och äskar nu pengar för att kunna fortsätta arbeta mot satta mål.

- Vi arbetar nu med ny livsmedelsupphandling och försöker utöka andelen ekologiska livsmedel ytterligare för att nå kommunens mål.

Vilka ekologiska livsmedel har ni ökat inköpen av mest?

- Mejeriprodukter och kolonial torrvaror.

Ser ni några utmaningar med att öka till uppsatt mål?

- Eftersom vi även ska sträva efter att upphandla lokalt och svenskproducerat är utbud och tillgång på svenska ekologiska produkter intressant att följa. Överhuvudtaget utbud och tillgång av ekologiska livsmedel.

Vilka tips vill ni ge till andra kommuner som vill öka sin andel eko?

- Jag tror det är bra att ha ett kostpolitiskt program eller liknande dokument där det framgår vilka mål kommunen har gällande upphandling, livsmedel, måltider mm. I och med det har man tydliga mål att arbeta mot och i och med revideringen så aktualiseras frågorna på flera nivåer i kommunen. Jag tror också man får en förståelse för vilka medel som krävs för att nå exempelvis satta mål för ekologiska inköp.

"Jag tror det är bra att ha ett kostpolitiskt program"

Hanna

Tyresö satsar på KRAV

"Vi har följt upp ekomålet varje månad"

Elisabeth

Vinnare av Årets raket
Ökat eko med 44 % under 2020.
Andel eko: 43 %
Mål: 50 procent eko

Gastronomicchef Elisabeth Magnusson, hur har ni jobbat för att få till en så stor ökning av eko?

- Vi har presenterat det politiska målet för våra kockar som köper in produkterna. Gjort listor på ekologiska produkter och haft möten om hur man kan gå tillväga för att öka andelen. Vi har KRAV-certifierat oss.

- Vi har följt upp ekomålet varje månad genom utskick till alla kök och utbildat kontinuerligt i vegetarisk matlagning med baljväxter (gärna svenska) som bas.

Vilka ekologiska livsmedel har ni ökat inköpen av mest?

-Frukt, grönsaker, kött, ost och potatis.

Ser ni några utmaningar i att öka till uppsatta mål?

- Vi tror att vi kommer att nå 50 % ekologiskt i år. Många enheter ligger redan där, så nu krävs bara samarbete och kollegialt lärande för att hela verksamheten ska nå hela vägen fram.

Vilka tips vill ni ge till andra kommuner som vill öka sin andel eko?

- Att sätta mål och följa upp frekvent, helst månatligen per kök.
- Utbilda i matlagning.
- Arbeta med det vegetariska utbudet, tipsa varandra om idéer för val av råvaror.

Ekوماتsliġan kommuner alfabetisk ordning

Kommun	% eko	Placering	Kommun	% eko	Placering	Kommun	% eko	Placering
Ale	41%	37	Gotland	33%	81	Kinda	33%	81
Alvesta	36%	58	Grums	27%	132	Kiruna	28%	122
Aneby	17%	228	Grästorp	32%	93	Klippan	2%	259
Arboga	40%	43	Gullspång	11%	245	Knivsta	23%	182
Arvidsjaur	11%	245	Gällivare	24%	166	Kramfors	32%	93
Arvika	25%	150	Gävle	44%	23	Kristianstad	43%	26
Askersunds	32%	93	Göteborg	44%	23	Kristinehamn	36%	58
Avesta	22%	194	Götene	15%	233	Krokom	24%	166
Bengtstors	22%	194	Habo	29%	115	Kumla	30%	110
Bjurholm	20%	209	Hagfors	14%	237	Kungsbacka	31%	102
Bjuv	4%	258	Hallsberg	29%	115	Kungsör	34%	75
Boden	25%	150	Hallstahammar	41%	37	Kungälv	27%	132
Bollebygd	46%	20	Halmstad	27%	132	Kävlinge	40%	43
Bollnäs	18%	223	Hammarö	21%	201	Köping	34%	75
Borlänge	58%	6	Haninge	42%	33	Laholm	13%	241
Borås	42%	33	Haparanda	27%	132	Landskrona	38%	53
Botkyrka	33%	81	Heby	23%	182	Laxå	32%	93
Boxholm	16%	232	Hedemora	36%	58	Lekeberg	39%	49
Bromölla	26%	147	Helsingborg	41%	37	Leksand	18%	223
Burlöv	25%	150	Herrljunga	39%	49	Lessebo	31%	102
Båstad	20%	209	Hjo	20%	209	Lidköping	35%	69
Dals-Ed	21%	201	Huddinge	37%	56	Lindesberg	20%	209
Danderyd	31%	102	Hudiksvall	25%	150	Linköping	31%	102
Degerfors	42%	33	Hultsfred	19%	217	Ljungby	24%	166
Eda	20%	209	Hylte	12%	242	Ljusdal	12%	242
Ekerö	25%	150	Håbo	35%	69	Ljusnarsberg	21%	201
Eksjö	19%	217	Hällefors	27%	132	Lomma	25%	150
Emmaboda	24%	166	Härbyda	29%	115	Ludvika	37%	56
Enköping	20%	209	Hässleholm	38%	53	Luleå	24%	166
Eskilstuna	43%	26	Höganäs	27%	132	Lund	75%	1
Eslöv	54%	9	Högsby	31%	102	Lycksele	27%	132
Essunga	36%	58	Hörby	33%	81	Lysekil	21%	201
Fagersta	24%	166	Höör	39%	49	Malmö stad	68%	3
Falkenberg	36%	58	Jokkmokk	19%	217	Malung-Sälen	24%	166
Falköping	22%	194	Järfälla	47%	19	Mariestad	14%	237
Falun	31%	102	Jönköping	27%	132	Mark	25%	150
Filipstad	20%	209	Kalix	36%	58	Markaryd	28%	122
Finspång	40%	43	Kalmar	27%	132	Mellerud	20%	209
Flen	43%	26	Karlsborg	24%	166	Mjölby	21%	201
Forshaga	27%	132	Karlshamn	34%	75	Mora	27%	132
Färgelanda	18%	223	Karlskoga	40%	43	Motala	45%	21
Gagnef	35%	69	Karlskrona	27%	132	Mullsjö	14%	237
Gislaved	34%	75	Karlstad	33%	81	Munkedal	23%	182
Gnesta	44%	23	Katrineholm	23%	182	Munkfors	22%	194
Gnosjö	41%	37	Kil	25%	150	Mölnådal	30%	110

Ekوماتsligan kommuner alfabetisk ordning

Kommun	% eko	Placering	Kommun	% eko	Placering	Kommun	% eko	Placering
Mönsterås	28%	122	Sundbyberg	36%	58	Vellinge	56%	8
Nacka	36%	58	Sundsvall	36%	58	Vetlanda	9%	256
Nora	23%	182	Sunne	12%	242	Vilhelmina	11%	245
Nordanstig	17%	228	Surahammar	27%	132	Vimmerby	19%	217
Norrköping	39%	49	Svalöv	28%	122	Vingåker	28%	122
Norrtälje	26%	147	Svedala	43%	26	Vårgårda	30%	110
Nybro	29%	115	Svenljunga	40%	43	Vänersborg	25%	150
Nykvarn	51%	12	Säffle	25%	150	Vännäs	23%	182
Nyköping	43%	26	Säter	34%	75	Värmdö	35%	69
Nynäshamn	38%	53	Sävsjö	25%	150	Värnamo	21%	201
Ockelbo	48%	15	Söderhamn	19%	217	Västervik	27%	132
Olofström	36%	58	Söderköping	33%	81	Västerås stad	50%	13
Orsa	28%	122	Södertälje	63%	4	Växjö	52%	11
Orust	57%	7	Sölvesborg	25%	150	Ydre	25%	150
Osby	33%	81	Tanum	43%	26	Ystad	11%	245
Oskarshamn	22%	194	Tibro	21%	201	Åmål	24%	166
Ovanåker	19%	217	Tidaholm	24%	166	Ånge	17%	228
Oxelösund	45%	21	Tierp	24%	166	Åre	48%	15
Pajala	18%	223	Timrå	24%	166	Åstorp	10%	254
Partille	24%	166	Tingsryds	32%	93	Åtvidaberg	32%	93
Perstorp	32%	93	Tjörn	33%	81	Älmhult	33%	81
Piteå	11%	245	Tomelilla	8%	257	Älvdalen	22%	194
Ragunda	23%	182	Torsby	15%	233	Älvkarleby	17%	228
Ronneby	32%	93	Tranemo	40%	43	Älvsbyn	10%	254
Sala	29%	115	Trelleborg	21%	201	Ängelholm	25%	150
Salem	36%	58	Trollhättan	31%	102	Öckerö	31%	102
Sandviken	35%	69	Trosa	63%	4	Ödeshög	14%	237
Sigtuna	41%	37	Tyresö	43%	26	Örebro	69%	2
Simrishamn	11%	245	Täby	24%	166	Örnsköldsvik	29%	115
Sjöbo	11%	245	Töreboda	23%	182	Östersund	42%	33
Skara	18%	223	Uddevalla	32%	93	Österåker	29%	115
Skellefteå	15%	233	Ulricehamn	49%	14	Östhammar	25%	150
Skurup	25%	150	Umeå	27%	132	Östra Göinge	30%	110
Skövde	23%	182	Upplands Väsby	41%	37	Överkalix	11%	245
Smedjebacken	33%	81	Upplands-Bro	33%	81			
Sollefteå	15%	233	Uppsala	53%	10			
Sollentuna	26%	147	Uppvidinge	22%	194			
Solna	28%	122	Vadstena	28%	122			
Sotenäs	24%	166	Vaggeryd	30%	110			
Stenungsund	28%	122	Valdemarsvik	35%	69			
Stockholm	48%	15	Vallentuna	28%	122			
Storfors	23%	182	Vansbro	23%	182			
Strängnäs	48%	15	Vara	23%	182			
Strömstad	24%	166	Varberg	33%	81			
Strömsund	11%	245	Vaxholm	34%	75			

Svekomatsligan kommuner

Nr	Organisation	Sveko	48	Håbo	24%	91	Östra Göinge	19%	148	Karlsborg	14%
1	Lund	51%	51	Grästorp	23%	91	Botkyrka	19%	148	Hammarö	14%
2	Malmö	45%	51	Söderköping	23%	91	Burlöv	19%	148	Båstad	14%
3	Örebro	44%	51	Upplands Bro	23%	103	Sävsjö	18%	148	Eksjö	14%
4	Trosa	41%	51	Hörby	23%	103	Kumla	18%	148	Ydre	14%
4	Borlänge	41%	51	Falkenberg	23%	103	Mora	18%	148	Munkedal	14%
6	Södertälje	39%	51	Valdemarsvik	23%	103	Västervik	18%	148	Solna	14%
7	Eslövs	37%	51	Tingsryd	23%	103	Kils	18%	148	Falköping	14%
8	Vellinge	36%	51	Älmhult	23%	103	Mark	18%	148	Älvdalen	14%
9	Gällivare	35%	59	Hedemora	22%	103	Kungsbacka	18%	159	Hjo	13%
10	Degerfors	33%	59	Värmdö	22%	103	Munkfors	18%	159	Knivsta	13%
10	Uppsala	33%	59	Landskrona	22%	103	Nora	18%	159	Uppvidinge	13%
12	Bollebyggd	32%	59	Sundbyberg	22%	103	Forshaga	18%	159	Trelleborg	13%
12	Flen	32%	59	Karlstad	22%	103	Skurup	18%	159	Jokkmokk	13%
12	Tanum	32%	59	Kiruna	22%	114	Åmål	17%	159	Tibro	13%
15	Karlskoga	31%	59	Laxå	22%	114	Ljusnarsberg	17%	159	Lysekil	13%
15	Växjö	31%	59	Smedjebacken	22%	114	Säffle	17%	159	Leksand	13%
15	Strängnäs	31%	59	sundsvall	22%	114	Östhammar	17%	167	Avesta	12%
15	Nykvarn	31%	59	Kinda	22%	114	Vänersborg	17%	167	Söderhamn	12%
15	Eskilstuna	31%	59	Trollhättan	22%	114	Gällivare	17%	167	Mjölby	12%
15	Gnesta	31%	59	Högsby	22%	114	Habo	17%	167	Vimmerby	12%
21	Järfälla	30%	59	Askersund	22%	114	Markaryd	17%	167	Hultsfred	12%
21	Kävlinge	30%	59	Säter	22%	114	Surahammar	17%	172	Färgelanda	11%
23	Finspång	29%	73	Norrköping	21%	114	Tidaholm	17%	172	Täby	11%
23	Motala	29%	74	Vaxholm	21%	114	Storfors	17%	174	Pajala	10%
23	Västerås	29%	74	Kungälv	21%	114	Ängelholm	17%	174	Laholm	10%
23	Oxelösund	29%	74	Kungsör	21%	114	Fagersta	17%	174	Hylte	10%
27	Hallstahammar	28%	74	Falun	21%	127	Malung-Sälen	16%	177	Nordanstig	9%
27	Kristianstad	28%	74	Sigtuna	21%	127	Strömstad	16%	177	Torsby	9%
27	Stockholm	28%	74	Åtvidaberg	21%	127	Sotenäs	16%	177	Mariestad	9%
27	Tranemo	28%	74	Örnsköldsvik	21%	127	Bengtstors	16%	177	Enköping	9%
27	Svedala	28%	81	Kramfors	20%	127	Timrå	16%	177	Simrishamn	9%
27	Borås	28%	81	Hällefors	20%	127	Sollentuna	16%	177	Götene	9%
33	Höör	27%	81	Lessebo	20%	127	Österåker	16%	183	Boxholm	8%
34	Tyresö	26%	81	Mönsterås	20%	127	Tierp	16%	183	Skara	8%
34	Essunga	26%	81	Perstorp	20%	127	Heby	16%	183	Ånge	8%
34	Lidköping	26%	81	Köping	20%	127	Vansbro	16%	183	Arvidsjaur	8%
34	Herrljunga	26%	81	Vårgårda	20%	127	Boden	16%	187	Ödeshög	7%
34	Helsingborg	26%	81	Nacka	20%	138	Katrineholm	15%	187	Sollefteå	7%
34	Gagnef	26%	81	Danderyd	20%	138	Vallentuna	15%	187	Hagfors	7%
34	Kristinehamn	26%	81	Orsa	20%	138	Dals-Ed	15%	190	Mullsjö	6%
34	Nynäshamn	26%	91	Hallsberg	19%	138	Töreboda	15%	190	Sunne	6%
34	Ludvika	26%	91	Grums	19%	138	Ljungby	15%	190	Piteå	6%
34	Lekeberg	26%	91	Osby	19%	138	Luleå	15%	193	Vetlanda	5%
44	Hässleholm	25%	91	Svalöv	19%	138	Filipstad	15%	193	Sjöbo	5%
44	Nyköping	25%	91	Halmstad	19%	138	Lindesberg	15%	193	Ystad	5%
44	Haninge	25%	91	Uddevalla	19%	138	Skövde	15%	196	Älvsbyn	4%
44	Huddinge	25%	91	Lomma	19%	138	Mellerud	15%	197	Tomelilla	3%
48	Alvesta	24%	91	Linköping	19%	148	Oskarshamn	14%			
48	Arboga	24%	91	Sala	19%	148	Norrköping	14%			

Lund vinner Svekomaticsligan

Lund vinner Ekomatsligan & Svekomaticsligan

Lunds kommun är en kommun med höga ambitioner och höga mål. Kommunen säger inte nej till eko.

- Många års arbete och engagemang mot ett 100 procent ekomål speglar utbudet av upphandlade råvaror. Valen av råvaror är väl inarbetade, verksamheternas menyplanering ändras inte över en natt. Vi behöver bredda hållbarhetstänkandet och ta hänsyn till alla miljö- och klimatpåverkande faktorer, vi kan inte välja.

-Ekologiskt är en av de viktigaste hållbarhetsfaktorerna att jobba med. Nu väntar vi med spänning på Lunds komuns nya program för ekologisk utveckling, LundaEko 2021-2030, skall antas av Fullmäktige innan det är dags för en härlig sommarsemester, säger Linda Sandgren.

Linda Sandgren, utvecklingssamordnare på Måltidsservice i Lunds kommun

"Ekologiskt är en av de viktigaste hållbarhetsfaktorerna" Linda

Svekomaticsligan regioner

Vinnare av Svekomaticsligan för regioner är Västra Götalandsregionen som hade störst andel svekologiska inköp av livsmedel 2020 bland regionerna. En dryg tredjedel av inköpen var svenska OCH ekologiska. Inte långt efter kom Region Skåne och Kronoberg med 33% vardera.

Nr	Organisation	Sveko
1	Västra Götalandsregionen	34%
2	Region Skåne	33%
2	Region Kronoberg	33%
4	Region Västmanland	27%
5	Region Sörmland	23%
6	Region Kalmar	18%
7	Region Halland	12%

Svenskt och ekologiskt

Den svenska nationella livsmedelsstrategin syftar bland annat till att öka den svenska livsmedelsproduktionen och exporten av svenska livsmedel. En levande landsbygd, fler jobb och ökad självförsörjning är andra övergripande syften i livsmedelsstrategin. Allt detta ska ske på ett hållbart sätt, bland annat ska den ekologiska produktionen av livsmedel öka.

De flesta kommuner och regioner vill gynna den lokala svenska produktionen av livsmedel genom att köpa svenskt eller närproducerat. Även regionala livsmedelsstrategier lyfter en ökad lokal produktion av livsmedel. Detta innefattar naturligtvis även svensk ekologisk produktion av livsmedel.

Alla livsmedelsinköp till kommuner och regioner ska hanteras via den offentliga upphandlingen. Eftersom Sverige är ett EU-land påverkas även vår offentliga upphandling av EU:s förordning gällande offentlig upphandling. Det finns inga hinder att upphandla ekologiskt, däremot får närproducerat varken gynnas eller diskrimineras.

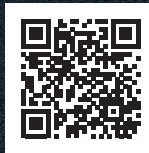
Det kan vara problematiskt att upphandla bara svenskt eftersom det begränsar den fria rörligheten mellan EU-länderna. Upphandlingsmyndigheten har tagit fram kriterier som ska underlätta upphandling av svenska och lokala livsmedel.

Hållbar framtid

Martin & Servera vill bidra till en hållbar framtid. År 2025 ska vår försäljning av ekologiska och miljömärkta produkter nå 50 procent av den totala försäljningen för den offentliga marknaden och 20 procent för den privata. Vi driver utvecklingen inom ekologiskt och miljömärkt.

För dig. Och dina gäster.

Välkommen in på martinservera.se och läs mer om vårt hållbarhetsarbete.

martin & servera

Magnihill

Säsong året om med Magnihills frysta ekologiska svenska produkter

100% ekologiska produkter från Sverige:

33711 Ärtor

33747 Pyttrotfrukter

33790 Rödbeta

33787 Gulbeta

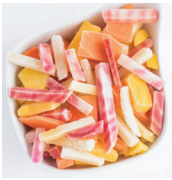
33788 Sockerbeter

33710 Morot skivad

33741 Kålrot

33745 Wokgrönsaker

33733 Morotsmix

33789 Palsternacka

33705 Morot strim

33780 Potatis till mos

33629 Lingon

33625 Blåbär

33791 Jordärtskocka

33735 Rotfrukter

Gården i familjen sedan 1957

Magnihill är ett svenskt familjeföretag som ligger i nordvästra Skåne, grundat 1957.

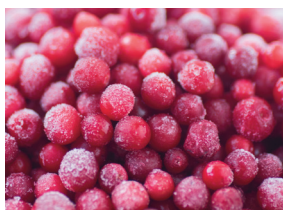
Under årens lopp har Magnihill förvandlats från ett traditionellt jordbruk till en specialist på förädlade frysta grönsaker. Magnihill KRAV-certifierades 1994.

Magnihill har kontraktsodlingar i Skåne, Blekinge, Halland och Gotland för att täcka marknadens behov och snabbt kunna anpassa skörden till efterfrågan.

Nyhet! Vegetarisk klimatsmart pytt: svenska Pyttrotfrukter KRAV

"Krokiga morötter fungerar lika bra att frysa som de raka. Det bästa med djupfrys är att tiden stannar i frysen och råvaran vaknar till liv i sitt allra bästa skick när den tillagas"

Magnihill AB - Margareta Zimmerman - tel: 0702 201435 - margareta@magnihill.se
Recept & fullständig sortimentslista finns på vår hemsida: www.magnihill.se

Malmö stad vinner Klimatekoligan

Hållbara livsmedelsinköp innefattar mer än ekologiska inköp. Det handlar i lika hög grad om att välja klimatsmar- ta livsmedel, minska svinnet, servera mer vegetabilier och öka andelen växtbaserat protein i maten. Lika viktigt är en god planering, säsongsanpassade samt näringsberäknade recept och menyer till rimliga kostnader.

Med *Klimatekoligan* lyfter vi tillsammans med Matilda Foodtech de kommuner och regioner som köper mat med minsta möjliga klimatpåverkan i kombination med en hög andel ekologiskt.

Vinnare i årets *Klimatekoliga* är Malmö stad. Med låga utsläpp av klimatgaser och höga ekologiska inköp vinner de med stor marginal. På andra plats kommer Örebro kommun. Lund, förra årets vinnare har ramlat ner ett par placeringar och hamnar på tredje plats 2020. Bästa region är Kronoberg som ligger på fjärde plats i klimatekoligans ranking.

Plats	Organisation	Eko	CO2e	Klimateko
1	Malmö	68%	1,5	1,82
2	Örebro	69%	1,6	1,91
3	Lund	75%	1,7	1,95
4	Region Kronoberg	51%	1,5	1,99
5	Uppsala	53%	1,6	2,07
6	Helsingborg	41%	1,5	2,09
7	Kävlinge	40%	1,5	2,10
8	Arboga	40%	1,5	2,10
9	Landskrona	38%	1,5	2,12
9	Strängnäs	48%	1,6	2,12

Viktat värde *Klimatekoligan*: Vi har utgått från värdet kg CO2e/kg livsmedel. Till det lägger vi andelen ekologiska inköp. 75 % ekologiska inköp, som ger påslaget 0,25. Det motsvarar den ekoandel som är kvar till 100 % ekologiskt. Om en kommun redovisar 1,8 kg CO2e/kg livsmedel och har en ekoandel på 50 % får de en ny beräknad klimateskoefficient som blir $1,8 + 0,5 = 2,3$.

Alexander Palmér

Måltidsutvecklare Malmö stad

Gunilla Andersson

Projektledare Miljöförvaltningen

Grattis till Klimatekopriset Gunilla Andersson och Alexander Palmér i Malmö. Ni vinner årets Klimatekoliga med lägst andel CO2e utsläpp kombinerat med ekoandel. Hur har ni lyckats nå så låga Co2e-ekoandelar?

- Vi har haft höga tydliga mål. Redan 2002 bestämde vi att minska klimatpåverkan med 40 % till 2020. Vi nådde inte ända fram, men väl till 30 % minskade utsläpp från maten. Vi har ökat andelen växtbaserat på menyerna och minskat svinnet. Insatser från Klimatklivet har hjälpt till, säger Gunilla.

Låga klimatutsläpp kombinerat med höga ekoinköp har lett till vinsten. Malmö strävar mot målet "all mat ekologisk". Ni har idag 68 % ekologiska inköp. Hur har ni lyckats komma så högt?

- Det ekologiska prioriteras alltid hela vägen ut. Mycket tack vara upphandlarna som upprättar livsmedelsavtalen. Vi har kunnat fasa ut det konventionella och ställa krav på det ekologiska. Det har varit lyckat att vi konverterat flera produkter. Det har gett en bra prisbild och väglett inköparna. Produkter som vi valt att konvertera är bland annat; mjölkprodukterna, pasta, krossade tomater, frukt, grönt, bananer och frysta grönsaker.

"Mitt uppdrag är att laga god och näringsrik mat, vilket protein det är kommer i andra hand." Alexander

Mer vegetarisk mat på tallrikarna – hur har barnen reagerat?

- Det har varit blandade reaktioner. Vi har infört 2-3 vegetariska dagar, minskat på rött kött och serverar mer hönskött, som är betydligt klimatsmartare. Barnen har vant sig. Det har varit mer reaktioner från föräldrarna än barnen. Numera är Broccolisoppa den största hiten, säger Alexander.

GÄVLEBORG

Bollnäs	18%
Gävle	44%
Hofors	
Hudiksvall	25%
Ljusdal	12%
Nordanstig	17%
Ockelbo	48%
Ovanåker	19%
Region	
Gävleborg	36%
Sandviken	35%
<u>Söderhamn</u>	<u>19%</u>
	31%

HALLAND

Falkenberg	36%
Halmstad	27%
Hylte	12%
Kungsbacka	31%
Laholm	13%
Region Halland	22%
<u>Varberg</u>	<u>33%</u>
	28%

JÄMTLAND

Berg	
Bräcke	
Härjedalen	
Krokom	24%
Ragunda	23%
Region Jämtland	
Härjedalen	27%
Strömsund	11%
Åre	48%
<u>Östersund</u>	<u>42%</u>
	34%

JÖNKÖPING

Aneby	17%
Eksjö	19%
Gislaved	34%
Gnosjö	41%
Habo	29%
Jönköping	27%
Mullsjö	14%
Nässjö	
Region	
Jönköping	58%
Sävsjö	25%
Tranås	

Vaggeryd	30%
Vetlanda	9%
<u>Värnamo</u>	<u>21%</u>
	29%

KALMAR

Borgholm	
Emmaboda	24%
Hultsfred	19%
Högsby	31%
Kalmar	27%
Mönsterås	28%
Mörbylånga	
Nybro	29%
Oskarshamn	22%
Region Kalmar	32%
Torsås	
Vimmerby	19%
<u>Västervik</u>	<u>27%</u>
	26%

KRONOBERG

Alvesta	36%
Lessebo	31%
Ljungby	24%
Markaryd	28%
Region	
Kronoberg	51%
Tingsryd	32%
Uppvidinge	22%
Växjö	52%
<u>Älmhult</u>	<u>33%</u>
	41%

NORRBOTTEN

Arjeplog	
Arvidsjaur	11%
Boden	25%
Gällivare	24%
Haparanda	27%
Jokkmokk	19%
Kalix	36%
Kiruna	28%
Luleå	24%
Pajala	18%
Piteå	11%
Region	
Norrbotten	28%
Älvsbyn	10%
Övertorneå	11%
	22%

SKÅNE

Bjuv	4%
Bromölla	26%
Burlöv	25%
Båstad	20%
Eslöv	54%
Helsingborg	41%
Hässleholm	38%
Höganäs	27%
Hörby	33%
Höör	39%
Klippan	2%
Kristianstad	43%
Kävlinge	40%
Landskrona	38%
Lomma	25%
Lund	75%
Malmö	68%
Osby	33%
Perstorp	32%
Region Skåne	46%
Simrishamn	11%
Sjöbo	11%
Skurup	25%
Staffanstorps	
Svalöv	28%
Svedala	43%
Tomelilla	8%
Trelleborg	21%
Vellinge	56%
Ystad	11%
Åstorp	10%
Ängelholm	25%
Örkelljunga	
<u>Östra Göinge</u>	<u>30%</u>
	46%

STOCKHOLM

Botkyrka	33%
Danderyd	31%
Ekerö	25%
Haninge	42%
Huddinge	37%
Järfälla	47%
Lidingö	
Nacka	36%
Norrälje	26%
Nykvarn	51%
Nynäshamn	38%
Region	
Stockholm	48%

BLEKINGE

Karlshamn	34%
Karlskrona	27%
Olofström	36%
Region Blekinge	54%
Ronneby	32%
<u>Sölvesborg</u>	<u>25%</u>
	32%

DALARNA

Avesta	22%
Borlänge	58%
Falun	31%
Gagnef	35%
Hedemora	36%
Leksand	18%
Ludvika	37%
Malung-Sälen	24%
Mora	27%
Orsa	28%
Region Dalarna	35%
Rättvik	
Smedjebacken	33%
Säter	34%
Vansbro	23%
<u>Älvdalen</u>	<u>22%</u>
	35%

GOTLAND

Region Gotland	20%
Gotland	33%
	35%

Salem	36%
Sigtuna	41%
Sollentuna	26%
Solna	28%
Stockholms stad	48%
Sundbyberg	36%
Södertälje	63%
Tyresö	43%
Täby	24%
Upplands Väsby	41%
Upplands-Bro	33%
Vallentuna	28%
Vaxholms stad	34%
Värmdö	35%
Österåker	29%
	43%

SÖDERMANLAND

Eskilstuna	43%
Flen	43%
Gnesta	44%
Katrineholm	23%
Region Sörmland	34%
Nyköping	43%
Oxelösund	45%
Strängnäs	48%
Trosa	63%
Vingåker	28%
	41%

UPPSALA

Enköping	20%
Heby	23%
Håbo	35%
Knivsta	23%
Region Uppsala	57%
Tierp	24%
Uppsala	53%
Älvkarleby	17%
Östhammar	25%
	43%

VÄRMLAND

Arvika	25%
Charlottenberg	
Eda	20%
Filipstad	20%
Forshaga	27%
Grums	27%
Hagfors	14%
Hammarö	21%

Karlstad	33%
Kil	25%
Kristinehamn	36%
Munkfors	22%
Region Värmland	39%
Storfors	23%
Sunne	12%
Säffle	25%
Torsby	15%
Årjäng	
	28%

VÄSTERBOTTEN

Bjurholm	20%
Dorotea	
Lycksele	27%
Malå	
Nordmaling	
Norsjö	
Region	
Västerbotten	23%
Robertsfors	
Skellefteå	15%
Sorsele	
Storuman	
Umeå	27%
Vilhelmina	11%
Vindeln	
Vännäs	23%
Åsele	
	21%

VÄSTERNORRLAND

Härnösand	
Kramfors	32%
Region	
Västernorrland	36%
Sollefteå	15%
Sundsvall	36%
Timrå	24%
Ånge	17%
Örnsköldsvik	29%
	31%

VÄSTMANLAND

Arboga	40%
Fagersta	24%
Hallstahammar	41%
Kungsör	34%
Köping	34%
Norberg	

Region	
Västmanland	41%
Sala	29%
Skinnskatteberg	
Surahammar	27%
Västerås stad	50%
	41%

VÄSTRA GÖTALAND

Ale	41%
Alingsås	
Bengtsfors	22%
Bollebygd	46%
Borås	42%
Dals-Ed	21%
Essunga	36%
Falköping	22%
Färgelanda	18%
Grästorp	32%
Gullspång	11%
Göteborg	44%
Götene	15%
Herrljunga	39%
Hjo	20%
Härryda	29%
Karlsborg	24%
Kungälv	27%
Lerum	
Lidköping	35%
Lilla Edet	
Lysekil	21%
Mariestad	14%
Mark	25%
Mellerud	20%
Munkedal	23%
Mölndal	30%
Orust	57%
Partille	24%
Skara	18%
Skövde	23%
Sotenäs	24%
Stenungsund	28%
Strömstad	24%
Svenljunga	40%
Tanum	43%
Tibro	21%
Tidaholm	24%
Tjörn	33%
Tranemo	40%
Trollhättan	31%
Töreboda	23%

Uddevalla	32%
Ulricehamn	49%
Vara	23%
Vårgårda	30%
Vänersborg	25%
Västra Götalands-	
regionen	47%
Åmål	24%
Öckerö	31%
	36%

ÖREBRO

Askersunds	32%
Hallsberg	29%
Hällefors	27%
Karlskoga	40%
Degerfors	42%
Kumla	30%
Laxå kommun	32%
Lekeberg	39%
Lindesberg	20%
Ljusnarsberg	21%
Nora	23%
Region	
Örebro län	45%
Örebro	69%
	48%

ÖSTERGÖTLAND

Boxholm	16%
Finspång	40%
Kinda	33%
Linköping	31%
Mjölby	21%
Motala	45%
Norrköping	39%
Region	
Östergötland	51%
Söderköping	33%
Vadstena	28%
Valdemarsvik	35%
Ydre	25%
Åtvidaberg	32%
Ödeshög	14%
	37%

**Den kommun eller region som hade högst andel ekologiska inköp i respektive län.*

Örebro län vinner länsekoligan

Stort grattis till Örebro län som toppar länsekoligan för tredje året i rad!

I länsekoligan summeras alla ekologiska inköp i länets kommuner och regioner. En hög svarsfrekvens i ett län ger ett bättre resultat än om det bara är enstaka kommuner som lämnat in sina ekosiffror till Ekomatcentrum. Västerbottens län har den lägsta svarsfrekvensen kombinerat med låga inköp av ekologiska livsmedel, vilket resulterat i jumboplatsen.

I Örebro län är den genomsnittliga andelen ekologiska livsmedelsinköp 48 % och svarsfrekvensen 100%. Skåne, Stockholm och Uppsala ligger inte långt efter. Även Kronoberg, Västmanland och Södermanland har över 40 % ekologiska inköp.

Jämtland har ökat sina ekoandelar rejält sedan 2019, från 26 % till 34 %. Även Västerbotten har gjort ett rejält kliv från 8 % till 21% under 2020. Gävleborg har ökat sina ekoandelare från 22 % till 31 % under året.

Nr	Län	Eko %
1	Örebro	48%
2	Skåne	46%
3	Stockholm	43%
3	Uppsala	43%
5	Kronoberg	41%
5	Västmanland	41%
5	Södermanland	41%
8	Östergötland	37%
9	Västra Götaland	36%
10	Dalarna	35%
10	Region Gotland	35%
12	Jämtland	34%
13	Blekinge	32%
14	Gävleborg	31%
14	Västernorrland	31%
16	Jönköping	29%
17	Halland	28%
17	Värmland	28%
19	Kalmar	26%
20	Norrbottn	22%
21	Västerbotten	21%

Vi har viktat resultatet av inrapporterade ekosiffror för varje län utifrån svarsfrekvens för att skapa en så rättvis rangordning som möjligt mellan länen.

**stiftelsen
biodynamiska
produkter**

biodynamiskaprodukter.se

Över 1000 artiklar
100% ekologiskt
Frukt o grönt
Mejerivaror
Kolonial

Ekokartan har fått ny kostym

Ekokartan visar landets ekologiska inköp i offentlig sektor från norr till söder. Varje kommuns ekoutveckling från 2008 till 2020. Ekokartan visar också vad offentlig sektor köper för livsmedel samt hur mycket som är ekologiskt eller svekologiskt av livsmedelsinköpen.

Nu lanserar vi en ny version av Ekokartan, som även är mobilanpassad. På Ekokartan kan du lätt följa utvecklingen av de ekologiska livsmedelsinköpen i alla kommuner i Sverige. Du får snabbt en överblick över hur inköpen fördelar sig över olika län. Genom att klicka på ett område på kartan får du upp samtliga kommuner i detta län. Det går även att skriva in

kommunens namn i sökrutan. Det finns tre vyer för varje kommun; *Karta*, *Graf* eller *Lista*. På *Karta* ser du det geografiska läget. Färgen ger även en fingervisning om andelen ekologiskt, där röd är mycket låg andel och grön hög andel. På *Graf* ser du utvecklingen i kommunen och under *Lista* visas kommunens plats i den nationella rankingen.

Vi visar bara information från de kommuner som levererat in siffror till Ekomatcentrum.

Väljer du istället *Ekologiska produkter* kan du se hur de nationella inköpen fördelar sig över olika livsmedelsgrupper.

Vi äter våra relationer och värderingar

Richard Tellström är etnolog och måltidsforskare. Hans fascination för vad människor äter drivs av en naturlig nyfikenhet och ett stort intresse för att analysera omvärlden. Han berättar att våra värderingar och relationer är i ständig förändring. Det finns nästan alltid en röd tråd från historiska händelser till nya matvanor.

Just nu ökar intresset för vegetarisk mat. Vad tror du det är som styr konsumtions skiftet mot mer vegomat?

- Människors värderingar och de grupper de vill tillhöra styr konsumtionsskiftet mot mer växtbaserad mat, menar Richard. Vi äter olika mat genom livet. Den mat du åt som barn eller student skiljer sig från den mat du äter idag. På din tallrik ligger dina relationer och värderingar. Matkulturen ändras ständigt. Genom maten vi äter stärker vi våra relationer.

Proteinet är centralt i diskussionerna om framtidens mat. Man pratar om ett proteinskifte från animaliskt till växtbaserat. Baljväxterna ses som lösningen på framtidens proteinbehov. Men vi äter väldigt lite baljväxter i Sverige idag. Har det alltid varit så?

- Ärtsoppa är vår äldsta maträtt som vi fortfarande äter i en daglig tradition. Ärtsoppa har förmodligen funnits som maträtt i mer än 2 000 år. Vi har även ätit mycket ärtmjöl och bröd på ärtor. Tyvärr har inte ärtsoppa klarat det matkulturella skiftet. Hipstermat-kulturen föredrar importerad avokado. Ärtsoppa köps främst av den äldre generationen. I dag serveras den nästan enbart till lunch.

Bruna bönor kom till Sverige på tidigt

1800-tal. Bruna bönor, sockerärt, haricots verts och bondbönor har inte klarat övergången till nya matkulturella värderingar.

- Växtbaserat ätande är inte bara grönsaker utan alla typer av vegetabilier. Vår kost var till stor del vegetarisk "förr i tiden". Vi åt och drack mycket öl, gröt och bröd. Vi har fått en förvrängd uppfattning om vad vegetabilier är för något.

Richard berättar att svensk matkultur är traditionellt semivegetarisk. Förutom öl, gröt och bröd åt vi mycket fisk, fårkött och get innan industrialismen. Med livsmedelsindustrins framväxt i slutet av 1800-talet gick vi mot mer fläsk och nöt. Den växande mejeriproduktionen genererade mycket vassel som användes för att utfordra grisar, vilket i sin tur gav billigt fläsk. Innan industrialiseringen, var fåren centrala i djurhållningen, förutom kött gav de talg till talgljus och ull till textil. Talg ersattes med fotogenlampor och bomull ersatte ylle. På så sätt bidrog industrialiseringen till nya matvanor.

Enligt Richard har nötköttskonsumtionen ökat med 63 % sedan 1958. Den största konsumtionsökningen är av kyckling. 1958 åt vi 1 kg kyckling per person och år, idag äter vi samma mängd på två veckor. Nötköttskonsumtionen har stigit från ca 7 till 12 kg under samma period.

Ät vi fler sorters grönsaker förr?

- Ja, under 1800 och 1900 talets början. Det hänger ihop med utvecklingen av handelsträdgårdarna, Egnahems utvecklingen och trädgården. Alla skulle odla sina egna grönsaker och det fanns lokala grönsaksodlingar. Sen kom gräsmattan och ersatte de egna grönsaksstäpporna. Det blev för jobbigt att ta hand om all skörd i trädgårdarna. Enklare att handla

Richard Tellström, etnolog och måltidsforskare.

Richards favoriträtt:

Fläsk med löksås och potatis, gärna King Edward. Han brukar bjuda på det till middag. Det ska vara lökstuvning, inte bara sås, och två sorters fläsk, färskt och rimmat. Fläsket ska vara saftigt, inte överstekt. Fläsk med löksås är en rätt som kom på slutet av 1800-talet och räknas till den sena husmanskosten.

allt färskt i butiken året om. Nu är äpplena i våra trädgårdar ett problem varje år. Man vet inte hur man ska lagra eller ta hand om skörden inför vintersäsongen.

Hur kan offentlig sektor underlätta så att det blir mer av svensk ekologisk vegomat i serveringarna?

- Det finns två vego-spår, foodtech och natur-ekovego, där foodtech spåret tilltar de unga och natur-ekovego de äldre. Svårigheten för offentlig sektor är att man vill vara alla till lags. De två vegospåren står

Tallriksmodellen nu och i framtiden

ideologiskt och kostnadmässigt för helt olika synsätt. Man vill att alla ska vara nöjda men det är en svår uppgift att lösa.

Den svenska tallriksmodellen ska vara vägledande för vad vi bör äta och lägga på tallriken. Enligt tallriksmodellen ska det vara 2/5 delar grönsaker och rotfrukter, 2/5 delar potatis, gryn, mjöl eller bröd. Den sista femtedelen ska fyllas med proteiner såsom kött, fisk, ägg och baljväxter. Det finns igen plats för varken mejeriprodukter eller frukt och bär i den svenska tallriksmodellen.

Richard tror att den amerikanska tallriksmodellen "Choose my plate" kommer att ersätta den svenska i sinom tid. Den amerikanska tallriksmodellen ger mer utrymme för egna val och passar alla smaker och värderingar.

- Vi är numera en multikulturell nation som ska matcha alla matkulturer. Vi måste komma bort från kött, sås och potatis när vi ska titta på vad vi ska äta för mat i framtiden. Vi måste tänka mer växtbaserat. "Choose my plate" lyfter in frukt och bär som en självklarhet i en måltid, liksom mejeri, något som saknas i den svenska tallriksmodellen.

Kommer den svenska tallriksmodellen vara kvar i framtiden?

- Det krävs ett större värderingsskifte för att tallriksmodellen ska försvinna. Den offentliga måltidsverksamheten styrs av ett kluster av ideal och värderingar som gör det svårt att ändra.

Genomsnittet för ekologiska inköp i offentlig sektor var 38 % 2020 visar Ekomatcentrums sammanställda statistik för 2020. För klimatet och hälsan behöver vi dessutom äta en mer växtbaserad kost än idag. Emelie Eriksson på Livsmedelsverket berättar om den svenska Tallriksmodellens betydelse för bra kostvanor.

Ekomatcentrum har tittat närmare på livsmedelsstatistiken för offentlig sektor och noterat att livsmedelsgruppen Mejeri, dominerar inköpen, räknat i kg. 28 procent av de totala livsmedelsinköpen är mjölk och mejeri. Tittar man på svekologiska livsmedel, det vill säga svenska och ekologiska så är andelen ännu större, hela två tredjedelar enligt Ekomatcentrums sammanställning. Antingen serveras en felaktig kost eller så har vi ett stort svinn inom livsmedelsgruppen Mejerivaror. Inköpen stämmer i alla fall dåligt med vad vi bör äta!

Enligt Emelie Eriksson, projektledare på Livsmedelsverket är tallriksmodellen ett verktyg för att tillämpa kostråden. Det unika med Livsmedelsverkets tallriksmodell är att fysisk aktivitet är kopplat till den.

Finns det några brister med den svenska modellen?

- Tallriksmodellen säger inte något om mängden mat, på så sätt funkar den för både stora och små. Så det kan vara både en styrka och svaghet. Den säger heller inte något om den mat och dryck som äts

Emelie Eriksson projektledare på Livsmedelsverket.

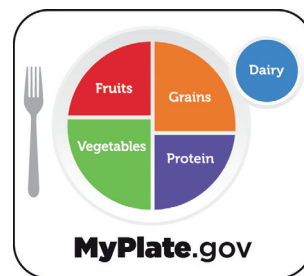
mellan måltiderna, där saknas kompletterande verktyg. I övrigt är den väldigt lik den amerikanska modellen "Choose my plate", men det ser lite olika ut i olika delar av världen. Livsmedelsgruppen Mejeri finns inte med i den svenska, det är ingen matpyramid på det sättet, utan den är väldigt enkel.

Tallriksmodellen är ett pedagogiskt sätt att visa proportionerna på tallriken. Den tar inte upp alla livsmedelsgrupper. I matpyramiden framgår proportionerna av olika livsmedelsgrupper på ett tydligare sätt, tex att frukt och bär kan ingå i grönsaksbiten.

Hur ser den svenska tallriksmodellen ut år 2030?

-Den svenska tallriksmodellen kommer att stå sig bra. Att äta enligt tallriksmodellen är inte bara bra för hälsan, det är miljösamt också – den visar hur man kan öka mängden mat från växtriket och minska på animalierna. Utmaningen vi har är att nå upp till rätt mängd växtbaserad mat, till exempel genom att öka mängden baljväxter.

Svenska "Tallriksmodellen" till vänster och den amerikanska "Choose my plate" till höger.

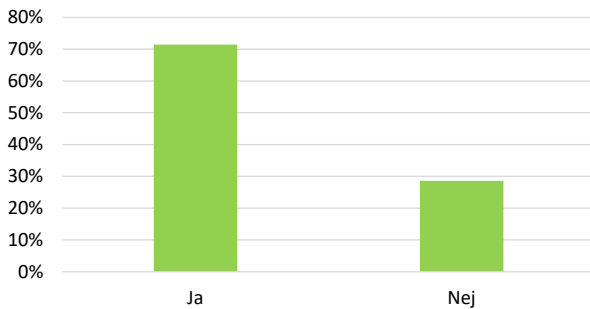
Resultat statliga verksamheter 2020

Ekomatcentrum har uppdraget att samla in statistik avseende ekologiska inköp i offentlig sektor. Sedan 2018 gäller det även statliga verksamheter. I år har 35 statliga verksamheter besvarat enkäten om ekologiska inköp.

Mål och ambitioner

Vi har frågat om ekologiska mål och tidsplaner. Det var 71 procent som uppgav att de har ett beslut eller mål för ekologiska inköp. Resterande 29 procent hade inget ekomål.

Har ni mål för inköp av ekologiskt?

Ambitionerna varierar stort i de statliga verksamheterna, målen varierade från 25 % ekologiskt till 100 %.

Måldatum var runt 2022 för de flesta verksamheterna. Vanligt var också mål för vissa produktgrupper, till exempel kaffe, te eller frukt.

"Drygt 70 procent av verksamheterna uppgav att de planerar att öka inköpen av ekologiskt under kommande år"

Andel ekologiskt av totala inköp

Ett flertal verksamheter hade svårigheter med att få fram statistik över sina livsmedelsinköp. Påfallande många saknade möjlighet att särredovisa inköpen av ekologiskt, bland annat Jordbruksverket och Lantbruksuniversitetet. Många av respondenterna lämnade uppgifter för delar av statistiken för sina livsmedelsinköp.

12 procent har ett klimatomål

12 procent av respondenterna uppger att de har ett mål för minskade utsläpp av klimatgaser. En majoritet, 74 procent uppger att de inte har något klimatomål och därmed inte heller mäter CO₂e från matinköp.

Merparten av de statliga verksamheterna bedriver inte någon måltidsverksamhet. De köper främst kaffe, te, frukt och fikabröd.

Andel ekologiska inköp 2020

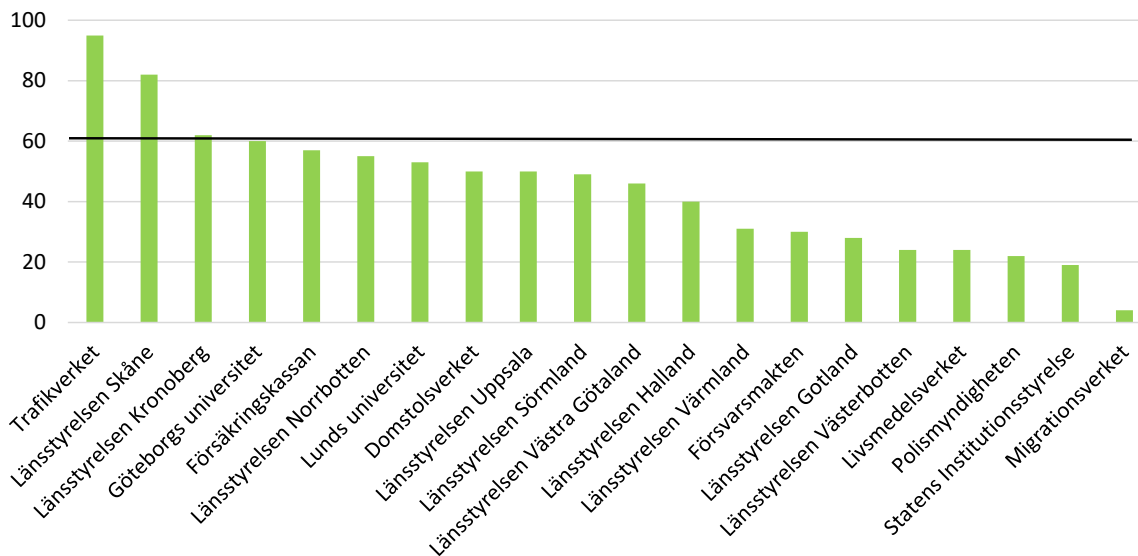

Diagram.
Andelen ekologiskt av totala inköp hos statliga verk och myndigheter 2020.

Målsamverkan mest hållbart

Mål och delmål för ekologiskt

2017 antog riksdagen en ny livsmedelsstrategi, samtidigt som ett nytt nationellt mål för offentlig sektor sattes av regeringen: 60 procent av den offentliga livsmedelskonsumtionen ska utgöras av certifierade ekologiska produkter år 2030.

Vägen mot det nationella målet "60 % ekologisk konsumtion till 2030 i offentlig sektor" och utvecklingen av hållbara offentliga måltider har i flera kommuner till stor del drivits av lokala och regionala ekomål samt engagerade tjänstepersoner och kockar i enskilda kök. Det finns många exempel på kommuner som håller sin budget med god marginal även med mycket höga andelar ekologiskt. Nu ser vi dock att den tid och kompetens som investerats i att uppnå dagens höga ekonivåer snabbt raderas av nya politiska beslut.

20 procent färre med ekomål

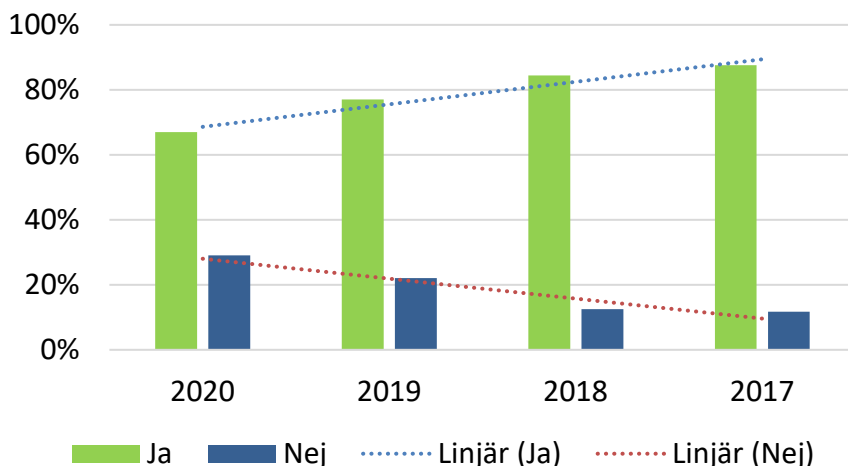
Fortfarande dominerar ekomålet och finns i 67 % av kommunerna och regionerna. 2017 hade nästan 90 % ett ekomål för sin måltidsverksamhet. En minskning med 20 procentenheter.

Från att ha varit det enda målet i många kommuner har ekomålet fått konkurrens. Hållbara måltider innefattar mer än ekologiskt. Minskat svinn, mindre klimatpåverkan, mer lokalt och svenskt. Nya hållbarhetsmål prioriteras framför eko. Ökande är förutom minskade CO₂e-utsläpp, svenskt och lokalt.

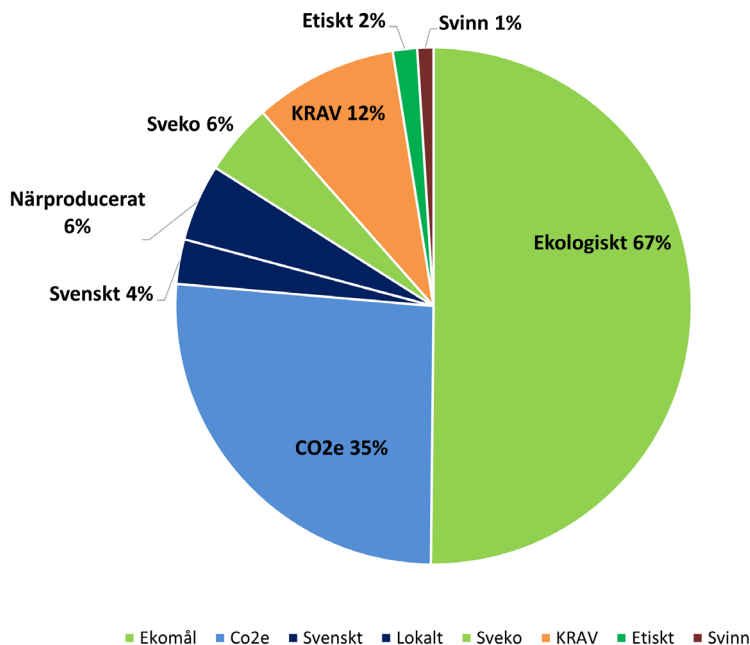
Samverkande hållbarhetsmål

Vårt budskap är att låta alla hållbarhetsmålen samverka istället för att konkurrera. Genom att servera mer svensk, ekologisk växtbaserad mat kan flera mål ganska enkelt uppfyllas och tillsammans bidra till en hållbar offentlig måltidsverksamhet i Sverige.

Mål för ekologiskt i kommuner och regioner

Fördelning av hållbara mål i kommuner och regioner

Ekomatcentrums medlemmar 2021

Kommuner och regioner

Ekerö kommun
Eslövs kommun
Gnesta kommun
Gävle kommun
Hallstahammars kommun
Helsingborgs kommun
Huddinge kommun
Karlskrona kommun
Kristianstad kommun
Lunds kommun
Majorna Linné SDF i Göteborg
Motala kommun
Nybro kommun
Nykvarns kommun
Orust kommun
Oxelösunds kommun
Region Kronoberg
Region Stockholm
Region Värmland
Ronneby kommun
Sandvikens kommun
Sigtuna kommun
Stenungsunds kommun
Strängnäs kommun
Sundbyberg stad
Södertälje kommun
Tingsryds kommun
Trosa kommun
Tyresö kommun
Uppsala kommun
Varbergs kommun
Vaxholm stad
Vellinge kommun
Växjö kommun
Örebro kommun

Ekomatcentrums vänner

Guldvänner

KRAV
Kronfågel AB
Magnihill AB
Matilda Foodtech
Midsona
Saltå Kvarn AB

Gröna vänner

Fazer Bageri AB
Frebaco kvarn
Lantmännen Cerealia AB
Martin & Servera
Menigo Foodservice AB
Säljpartner Häll & Co

Företag & organisationer

Alt Grönt i Vallentuna AB
Atria Sweden AB
Biodynamiska Produkter
Ekologiska Lantbrukarna
Föreningen Ekokoockar
Melins lamm
Natessen AB
NOFF, Nordic Organic Food Fair
Organic Sweden
RKA – Rådet för främjandet av kommunala analyser
Skånemejerier
Solmarka Gårdsbageri

Eko-Mat Centrum

